

Hitlerin pojan isä

Belgialainen Pieter de Poortere piirtää lastenkirjoja aikuisille.

TEKSTI TUOMAS TIAINEN



Hitlerin poika, alkukielellä *Boerke* ja meillemuillle *Dickie*, on Pieter de Poorteren luoma kalju, pyöreäpäinen ja kovaonninen sarjakuvahahmo.

Parhaan hollanninkielisen albumin palkinnon Belgian flaami de Poortere (s. 1976) voitti jo kymmenen vuotta sitten, ja ovi Ranskan markkinoille avautui Glenát-kustantamon kiinnostuttua miehestä viime vuonna. Alkukielellä Boerke-albumeita on ilmestynyt seitsemän. Suomeksi Dickie on seikkaillut yhdessä kirjassa, ja lisää on luvassa ensi syksynä.

Dickie korttiringissä

De Poorteren tyyli on rempseästi ristiriidassa sisällön suhteen. Graafisesti ollaan lastenkirjojen maailmassa, jossa muodot ovat puhtaita, värit kirkkaita ja kuvat suuria. Aivan pienille De Poorteren töitä ei tosin viitsi esitellä. Ensimmäinen de Poortere -suomennos, Kumioravan julkaisema Hitlerin poika (2011), esimerkiksi esittelee maailmansotien vähemmän jaloja puolia taisteluhautoneen ja tuhoamisleireineen.

Hitlerin poika on tragikomedial Adolf Hitleristä ja tämän jälkeläisestä. Sotahistoriasta kiinnostunut de Poortere piti huolta puittei-

den todenmukaisuudesta, vaikka tarina toki onkin lennokasta sepitettä. Polttopisteessä on ihmisen itsekkyys ja kyky pahuuteen.

- Luulenpa, että meissä kaikissa on pieni ripaus Hitleriä, de Poortere pohdiskelee Angoulémessa kansainvälisen sarjakuvafestivaalin aikaan. - Kenestä tahansa voi tulla paha oikeissa olosuhteissa. Yritin tehdä joka ikisen aiheeseen liittyvän kliseen naurettavaksi. Nauroin natsseille, juutalaisille,

mään yksinkertaisimman keinon piirtää jokin tietty asia, de Poortere perustelee.

Vaikka näennäisen yksinkertainen piirrostyyli vaatii verrattain paljon työtä, kymmenen vuotta Boerkea on opettanut De Poorteren piirtämään lastenkirjatyylillä nopeasti. Dickie-sivun luonnos syntyy neljässä tunnissa.

- Piirtäminen on helppoa. Hankalinta on keksiä, kuinka tarina kerrotaan ja kuinka vitsit saa toi-

“Epäonninen ja tuppisuinen hahmo on tiivistymä flaamilaista mielenlaatua.”

vastarintaliikkeelle, kaikille. En säästänyt ketään.

Hitlerin poika oli tekijälleen kaksitasoinen nautinto. Panssari-vaunujen ja lentokoneiden piirtäminen oli antoisaa puuhaa, ja tarinassa oli syvempikin ulottuvuus. Ennen kaikkea de Poortere halusi käsitellä kuvaamme sota-ajasta. Ajanjaksosta on tullut abstakti, vakava ja pyhä.

- Kaikki nähdään niin kovin mustavalkoisena, de Poortere sanoo.

Dickie tuppisuuna

De Poortere tekee sarjakuvansa ilman sanoja. Hitlerin pojassa ai-noat tekstit ovat kuva-aukeamien ”Missä Dickie luuraa?” -ohjeet. Sanattomuus on tekstiä sisältäviä sarjakuviakin tehneelle taiteilijalle ennen muuta miellyttävä haaste.

- Dialogi on sarjakuvissa usein yliarvostettua, sillä joskus sanat vain kertovat kuvien esittämän asian uudelleen. Jos tekstiä ei tarvita, sen voi jättää pois. Sama pätee piirroksiini. Pyyrin löytä-

mimaan. Lukija on aina pyrittävä yllättämään. Joskus minulla on idea, puolikas vitsi, josta on sorvattava kokonainen.

Dickie-tarinat ovat pelkistettyjä niin graafisen tyylin kuin sivutaiton ja väriarvojenkin suhteen. De Poortere tähtäsi sarjakuvallaan lehtijulkaisuun, joten ilmiäsun yhdenmukaistaminen oli senkin tähden itsestään selvää. Pelkistämisen on palkitsevaa myös pelkistämisen itsensä vuoksi.

- Yksi lehti puussa on samanlainen kuin muut lehdet. Yritän pitää asiat niin yksinkertaisina kuin suinkin mahdollista. Se on tapa, jolla kerron asioita.

Dickie tienhaarassa

De Poortere sai oppinsa Gentin taidekoulussa, joka on tuottanut muitakin sarjakuvan saralla menestyneitä. Samaa koulua kävi myös pari vuotta de Poorterea nuorempi **Olivier Schrauwen**, jonka albumit *Poika kulta* (Huuda huuda, 2008) ja *Mies, joka antoi partansa kasvaa* (Huuda Huuda, 2011) ovat saaneet Suomessakin

© PIETER DE POORTERE

ansaittua huomiota.

Kouluaikoina de Poortere idoli-seerasi amerikkalaista Chris Warea, jonka graafinen tyyli niin ikään pelkistyy lähes merkkien tasolle. Warea sarjakuvien lohduttomuus vaikutti flaamilaistaiteilijaan. Jos de Poortere ei ollut keksinyt kunnollista lopetusta, Dickie oli jakson päätteeksi usein kuoleman oma.

- Tällä hetkellä Dickien seikkailuja ilmestyy sivun verran viikossa eräässä aikakauslehdessä, joten minun on yritettävä olla hauska. Alussa olin paljon kokeellisempi. Olen löytänyt menestyksekkään reseptin, mutta nyt hahmo on tullut tienhaaraan. Silloin tällöin tuumin, että voidakseni jatkaa Dickien kanssa minun on palattava alkuaikojen kokeileviin tunnelmiin.

Dickie parrasvaloissa

De Poorteren tuorein Dickie-kirja, Helsingin sarjakuvafestivaaleilla julkaistava *Dickie Hollywoodissa* (Kumiorava) sisältää uudelleentulkittuja elokuvia varhaisista klassikoista viime vuosien kassamagneetteihin. Viihdealan julkaisuun piirtävä de Poortere oli aiemmin kokeillut elokuva-aiheisten sarjojen tekemistä ennen kuin päätti viedä idean pidemmälle.

Valmiiseen kirjaan valikoitui viitisenkymmentä Dickie-suodattimen läpi kuvattua elokuvaa. Toisin kuin Hitlerin poika, Dickie Hollywoodissa ei sisällä syvällisempää viestiä. Kyseessä on de Poorteren mukaan puhdas elokuvaparodia.

“Jos tekstiä ei tarvita, sen voi jättää pois.”

- Huonoimpien elokuvien, kuten Top Gunin, piirtäminen oli kaikkein hauskinda. 1980-luvun elokuvia ylipäätään oli hauska tulkita. Disney-elokuvat puolestaan olivat helpoimpia, sillä viattomuus on niin helppo tahrata. Sen sijaan elokuvat, joista itse pidän, olivat usein haasteellisia.

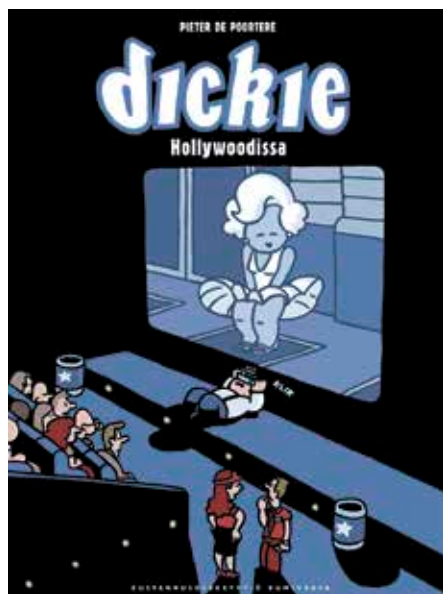
Dickie ei pääse Hollywoodissa lainkaan helpommalla. Tarzan-Dickie hirttäytyy liaaniin, Nykyajan Dickie jauhautuu hammasrattaissa ja Frankenstein-Dickie päätyy sähkötuoliin. Epäonninen ja tuppisuinen hahmo on tiivistymä flaamilaista mielenlaatua.

- Dickie ei ole omakuvani, mutta minussa ja meissä kaikissa on osa Dickietä. Ennemminkin hahmo edustaa Flanderin asukkaita. Flaamilaiset ovat hiljaisia, eivät halua puhua tunteistaan ja näkevät itsensä altavastajina, de Poortere kertoo.

Kuulostaa etäisesti tutulta.



Joulu-Dickie ja Petterin parempi kuolema.



© PIETER DE POOTERE

© PIETER DE POOTERE

PIETER DE POOTERE

Syntynyt 1976 Belgian Gentissä
Ammatiltaan kuvittaja ja sarjakuvataiteilija
Opiskeli kuvitusta Gentin Sint-Lucas-taidekoulussa
Läpimurtosarjakuva *Boerke* (engl. *Dickie*) vuonna 2001
Parhaan hollanninkielisen sarjakuvan palkinto 2002

Suomennettuja teoksia:

Hitlerin poika (Kumiorava 2011)